

Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen

Taloudenhallinta asumisen turvaamisen näkökulmasta

Hankekoordinaattori Vilja Kamppila, ARA

Projektipäällikkö Sari Nyholm, Takuusäätiön ASTA-hanke

Asumisneuvontafoorumi 22.5.2019

Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen –kokeiluhanke (ASTA) 2018-2020

Osaamattomuus talous- ja asumisasioissa ovat molemmat asunnottomuusriskiä lisääviä tekijöitä

ARA avustaa kuntien ja vuokrataloyhtiöiden kokeiluhankkeita, joissa kehitetään ja vakiinnutetaan paikallinen toimintamalli vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäisemiseen

Talousneuvonnan kehittämisellä halutaan auttaa sekä yksityisissä että ARA-vuokra-asunnoissa asuvia

Tavoitteet

Vuokra-asukkaiden talous- ja velkaongelmien ehkäiseminen
Vuokraveloista johtuvien häätöjen vähentäminen
Asunnottomuuden vähentäminen

Mitä ASTAssa tehdään?

Luodaan paikallinen verkosto ja toimintatavat talous- ja velkaongelmien ehkäisemiseen

Järjestetään talousaiheisia koulutuksia ASTA-hankekumppaneille

Kehitetään asumisen turvaamista palvelevia taloudenhallinnan välineitä

Luodaan digitaalinen työkalupakki avoimeen käyttöön

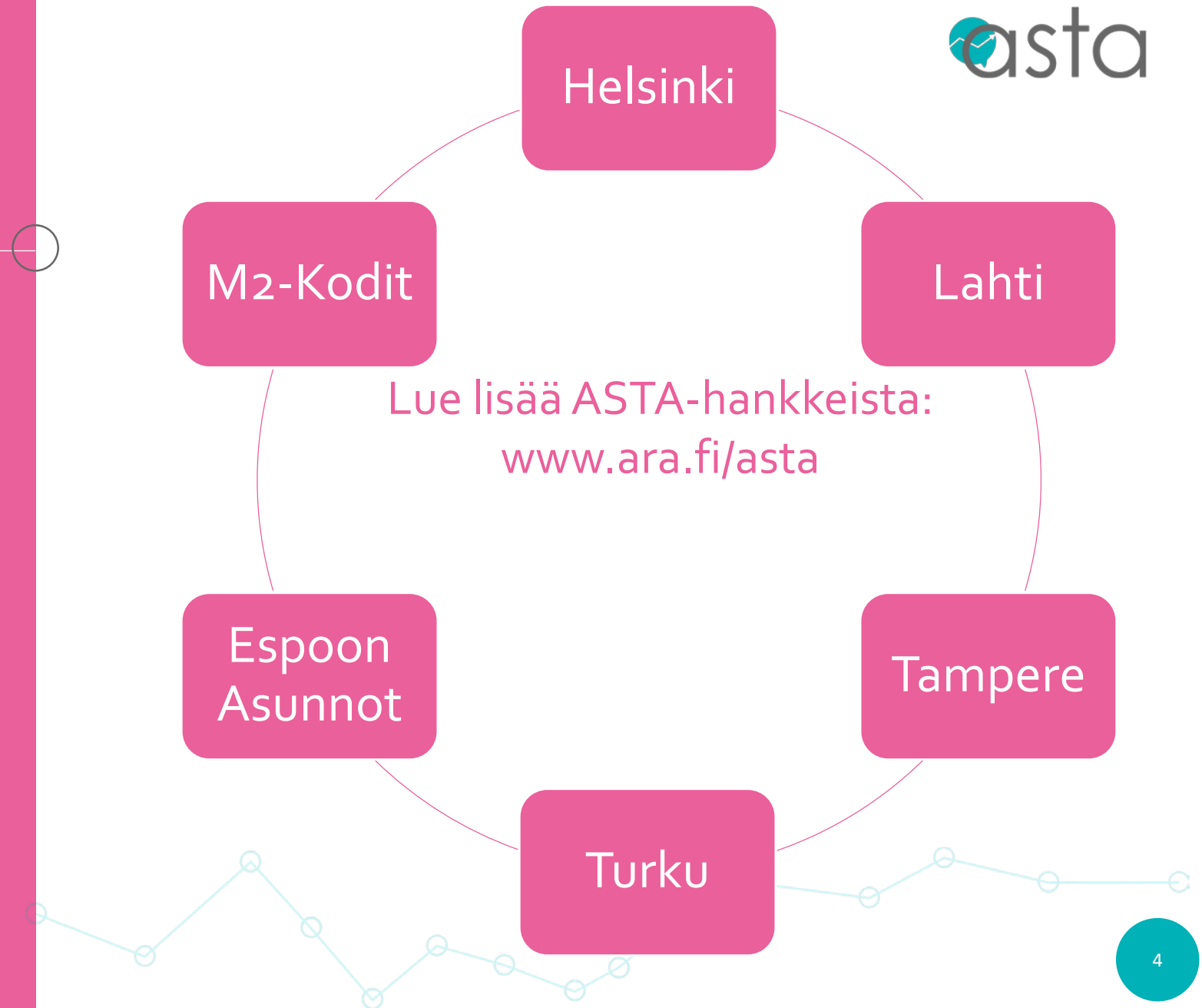

Lisäksi tavoitteena on
taloudenhallinnan
ongelmista kärsivien
asukkaiden kannustaminen
muuttamaan pysyvämmiin
talouden – ja elämänhallintaa

Joitakin esimerkkejä kehittämistyöstä:

- Helsinki: asumisneuvonnan ja sosiaalisen luototuksen työparikäytännöt.
- Lahti: matalan kynnyksen asumis- ja talousneuvonnan palvelu.
- Tampere: uudenlaisia toimintamalleja taloudenhallinnan vahvistamiseksi.
- Turku: ehkäisevä, varhainen työote ja asumisneuvonnan saatavuus.
- Espoon Asunnot: asumisneuvonnan ja vuokravalvonnan yhteinen ehkäisevän talousneuvonnan malli.
- M2-Kodit: tiedonkeruuseen pohjaava ennakoivan talousneuvonnan malli.

Takuusäätiön ASTA-hanke

vahvistaa kumppaneiden talous- ja velka-asioihin liittyvää tietotaitoa mm.

- tuottamalla ja levittämällä tietoa
- järjestämällä koulutuksia ja tilaisuuksia
- tukemalla välineiden käyttöönottoa
- mahdollistamalla yhteisen kehittämisen

Kootut ja kehitetyt materiaalit ja välineet myös muiden käyttöön.

Taustaa - miksi tällainen hanke?

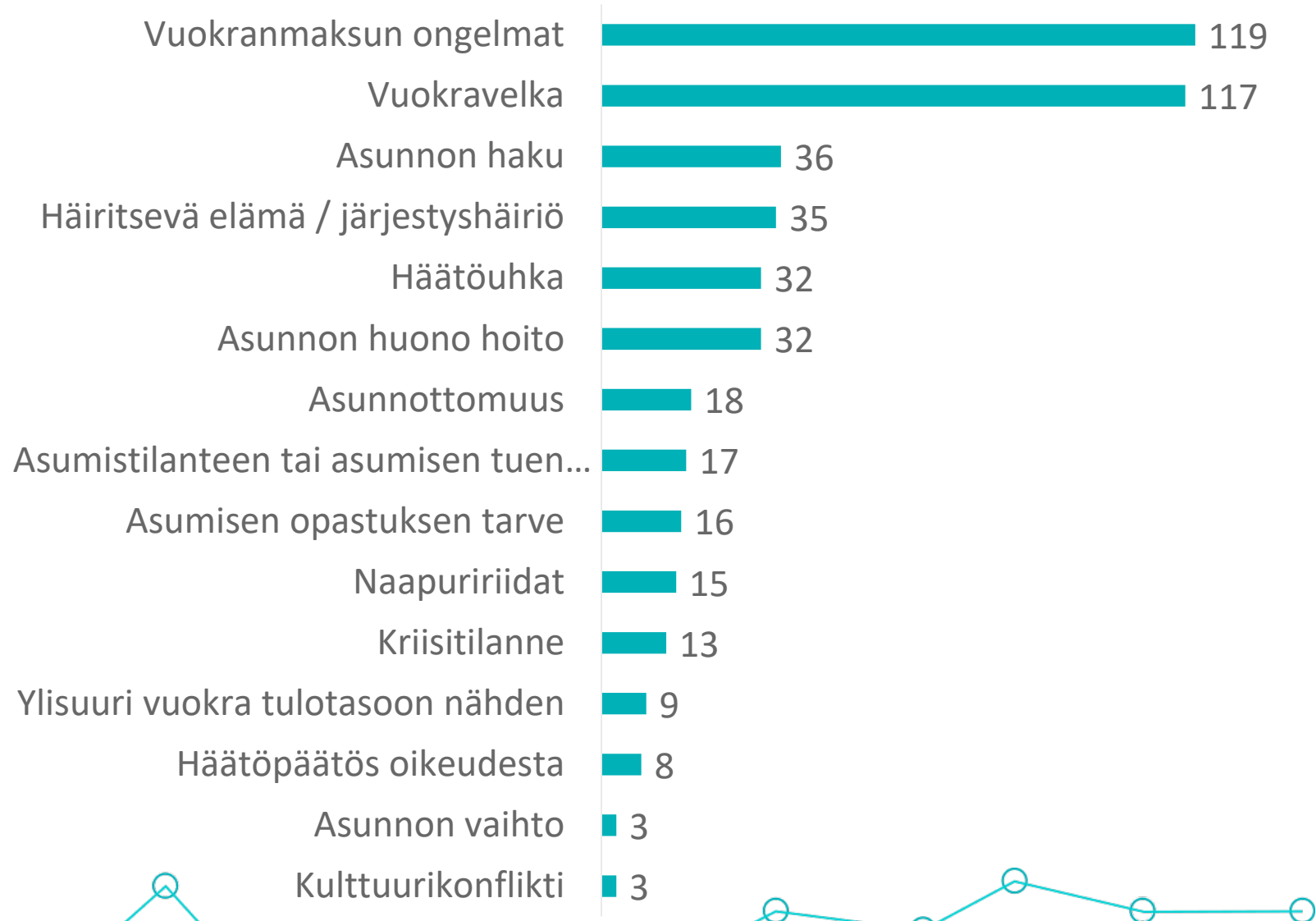
- Vuokravelka eniten asumisneuvoja työllistävä ongelma
- Asukkaat, joilla *toistuvasti* vuokravelkaa

Esimerkki: Tietoja Helsingin kaupungin omistamista vuokra-asunnoista (2016)	Vireille pannut huoneenvuokra-asiat	Häädöt
Häiritsevä elämä/huoneiston huono hoito	39	7
Vuokrarästit	901	83

Mitkä ovat asumisneuvonnan tärkeimpiä tavoitteita kuntanne alueella? (mainintoja)

Asiakkuuden syyt

Mitä seurauksia taloudenhallinnalla ja velkaantumisella on asumisen kannalta?

- Vuokra kuukauden tärkein kulu – usein myös suurin
 - Vuokrasta ”lainaaminen” muihin menoihin
 - Valinnat – lääkkeet vai vuokra? Auto työmatkoja varten vai vuokra?
 - Huono priorisointi taloudenhallinnassa altistaa asunnottomuudelle
 - Maksuhäiriömerkintä vaikeuttaa uuden vuokra-asunnon saamista

Ketkä joutuvat talousvaikeuksiin?

- Hankkeiden asiakkaila monenlaisia tilanteita
- Moniongelmaisia, peliriippuvuutta, työssäkäyviä pienituloisia, yksinhuoltajia, eläkeläisiä, nuoria...
- Kaikilla ei välttämättä selkeää taloudenhallintaongelmaa, vaan yksinkertaisesti niin tiukka tilanne että on vaikea pärjätä
- Mielenterveysongelmat
- Millainen taloudenhoitomalli opittu kotoa? Minkälaisen mallin näyttää lapselleen?

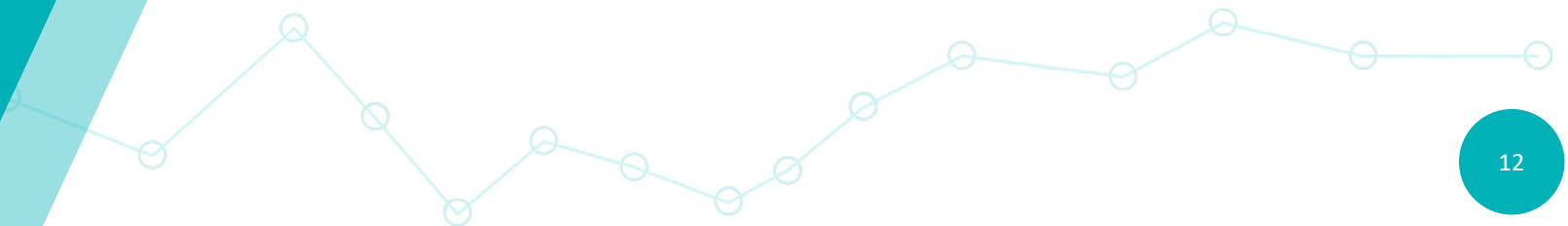
Tähän mennessä saatu aikaan – esimerkkejä:

- Eri työmuotojen kokeilu
 - Työparityöskentely: sosiaalisen luoton työntekijä + asumisneuvoja; vuokravalvoja + asumisneuvoja
 - Ryhmämuotoiset kurssit
 - Työryhmätyöskentely ja yhteistyö eri tahojen kanssa (asiakasohjaus, palvelupolut, jalkautuminen, yksityisen vuokranantajan neuvonta vuokratilanteissa)
- Maksusuunnitelmien kehittäminen ja suunnitelman laatiminen kasvokkain
 - Toteutuvatko tehdyt maksusuunnitelmat? Ovatko realistisia? Pitäisikö niitä tehdä enemmän?
- Eri tavat kontaktoida vuokravelkaantuneita
 - puhelu, sähköposti, tekstiviesti, postikortti
- Budjetti ja oikea tieto siitä mihin ja miten paljon rahaa menee
- Tiedonkeruu

Tavoitteiden täsmentyminen

- Vuokra-asukkaiden talous- ja velkaongelmien ehkäiseminen
- Vuokraveloista johtuvien häätöjen vähentäminen
- Asunnottomuuden vähentäminen
- Talousongelmista kärsivien kannustaminen muuttamaan pysyvämmiin elämän- ja taloushallintaansa

- Kaikkein tärkein: Talous puheeksi
 - Häpeää pois
 - Liikkeellä paljon väriä oletuksia ja väärää tietoa
- Asiakkaan motivointi
- Asiakkaan osallisuuden ja itsenäisen selviytymisen vahvistuminen
- Korjaavien palvelujen käyttö vähenee
- Oppiminen ja osaamisen vahvistaminen
- Yhdessä tekemisen kulttuurin lisääminen

Takuusäätiö

Kotitalouksien arjen raha-asoiden asiantuntija, joka auttaa ihmisiä ottamaan oman taloutensa haltuun.

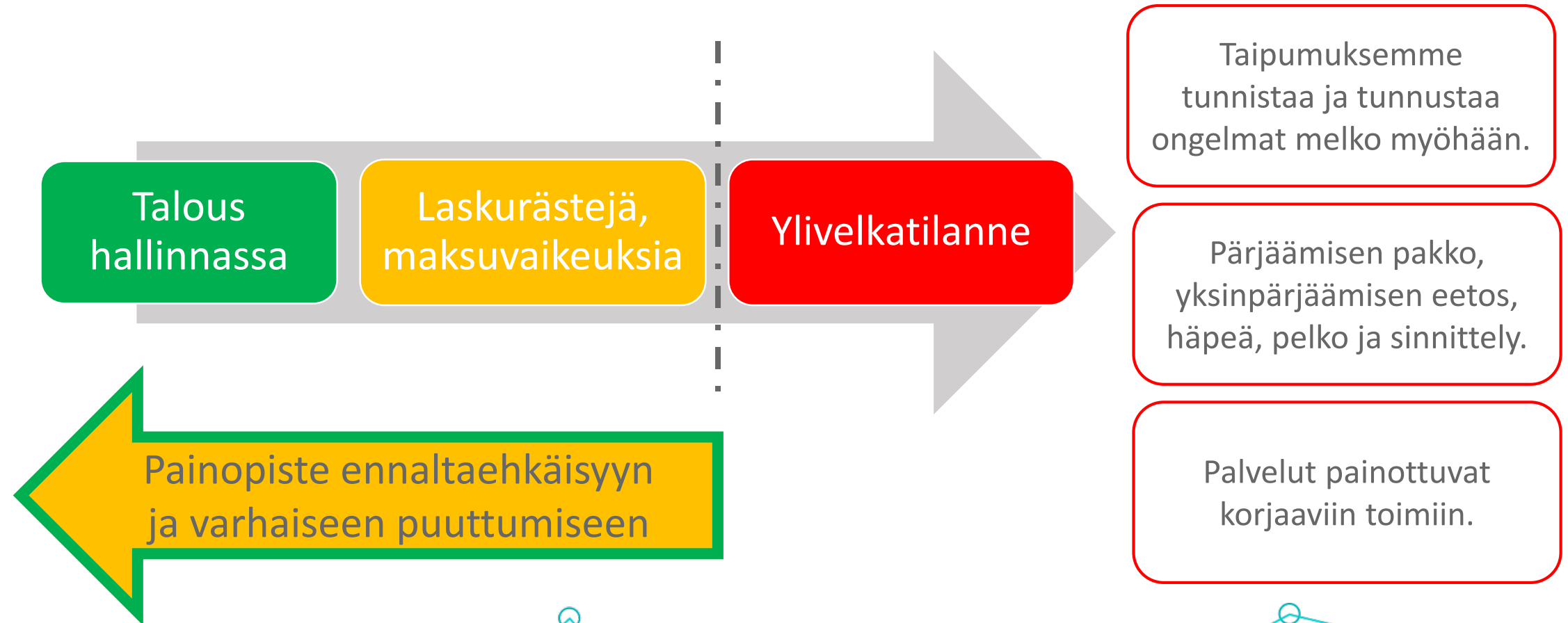
Palvelumme ovat valtakunnallisia ja maksuttomia.

Itsenäinen selviytyminen, rakenteisiin vaikuttaminen, velkaongelmien ehkäisy ja niiden ratkaiseminen.

Toimimme pääosin Veikkauksen tuella.

Asunto ensin on toimiva periaate
myös laskujen maksussa.

Taloustilanne puheeksi mahdollisimman varhain, kaikkialla missä ihmisiä kohdataan!

Meillä otetaan rohkeasti
RAHAPELAAMINEN PUHEEKSI

Suomalaiset pelaavat paljon rahapelejä.
Osalle meistä rahapelaamisesta
voi tulla ongelma.

Haluamme olla avuksi, jos oma tai läheisesi
rahapelaaminen mietityttää.

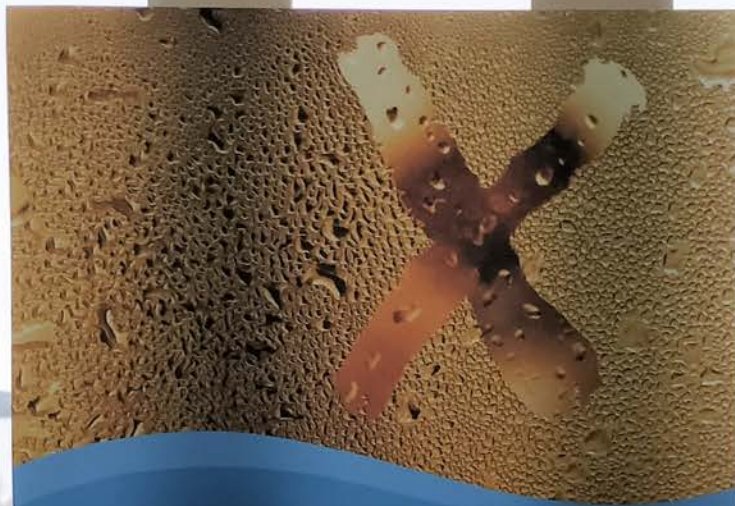
Ammattilaiselle tukea: www.thl.fi/puheeksiotto

FINNISH GAMBLING
RESEARCH INSTITUTE

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Meillä otetaan rohkeasti
ALKOHOLI PUHEEKSI

Arviolta 600 000 suomalaisen
alkoholin kulutus on tasolla,
jossa haittojen riski on kohonnut.
Moni ei ole kohonneesta riskistään tietoinen.

Haluamme auttaa sinua ottamalla alkoholin puheeksi.

Ammattilaiselle tukea: www.thl.fi/puheeksiotto

FINNISH GAMBLING
RESEARCH INSTITUTE

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Meillä otetaan rohkeasti
TUPAKOINTI PUHEEKSI

Sadat tuhannet yrittävät lopettaa
tupakoinnin joka vuosi.
Terveystieteiden ammattilaisen avulla
onnistut varmemmin.

Anna meidän auttaa sinua lopettamaan tupakointi.

Ammattilaiselle tukea: www.thl.fi/puheeksiotto

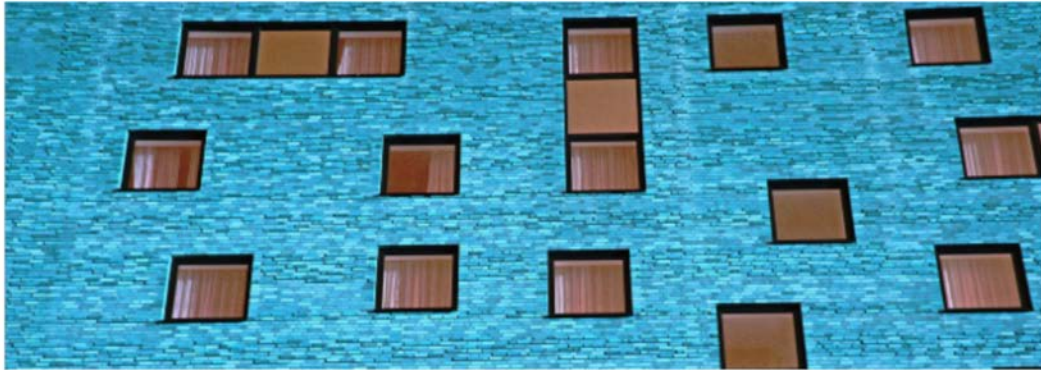

FINNISH GAMBLING
RESEARCH INSTITUTE

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

ASTA-hankkeen tulevaisuuden visio

Meillä otetaan rohkeasti
ASUMINEN PUHEEKSI

Meillä otetaan rohkeasti
RAHA-ASIAT PUHEEKSI

Miksi yhteistyö on välttämätöntä? velkaantumisen ehkäisyssä ?

- Yhdessä tekemällä saadaan enemmän ja parempaa.
- Ylivelkaantumisen taustalla on monia eri tekijöitä, joihin kaikkiin tulee pyrkiä vaikuttamaan.
- Asuminen ja talous kytkeytyvät erottamattomasti toisiinsa.
- Maksuvaikeudet ovat kasvussa ja monimutkaistumassa.

Maksuvaikeudet ovat alati kasvussa

Pienituloisia(*)
654 000 vuonna 2017.

Maksuhäiriöitä yli
383 000 ihmisellä
maaliskuussa 2019.

Ulosotossa noin
519 000 ihmistä
vuonna 2018.

(*) Pienituloinen = käytettävissä olevat tulot
alle 60 % kansallisesta mediaanitulosta

Paljonko on heitä, jotka eivät näy tilastoissa?

Maksuhäiriöitä 8 % aikuisista maaliskuun 2019 lopussa

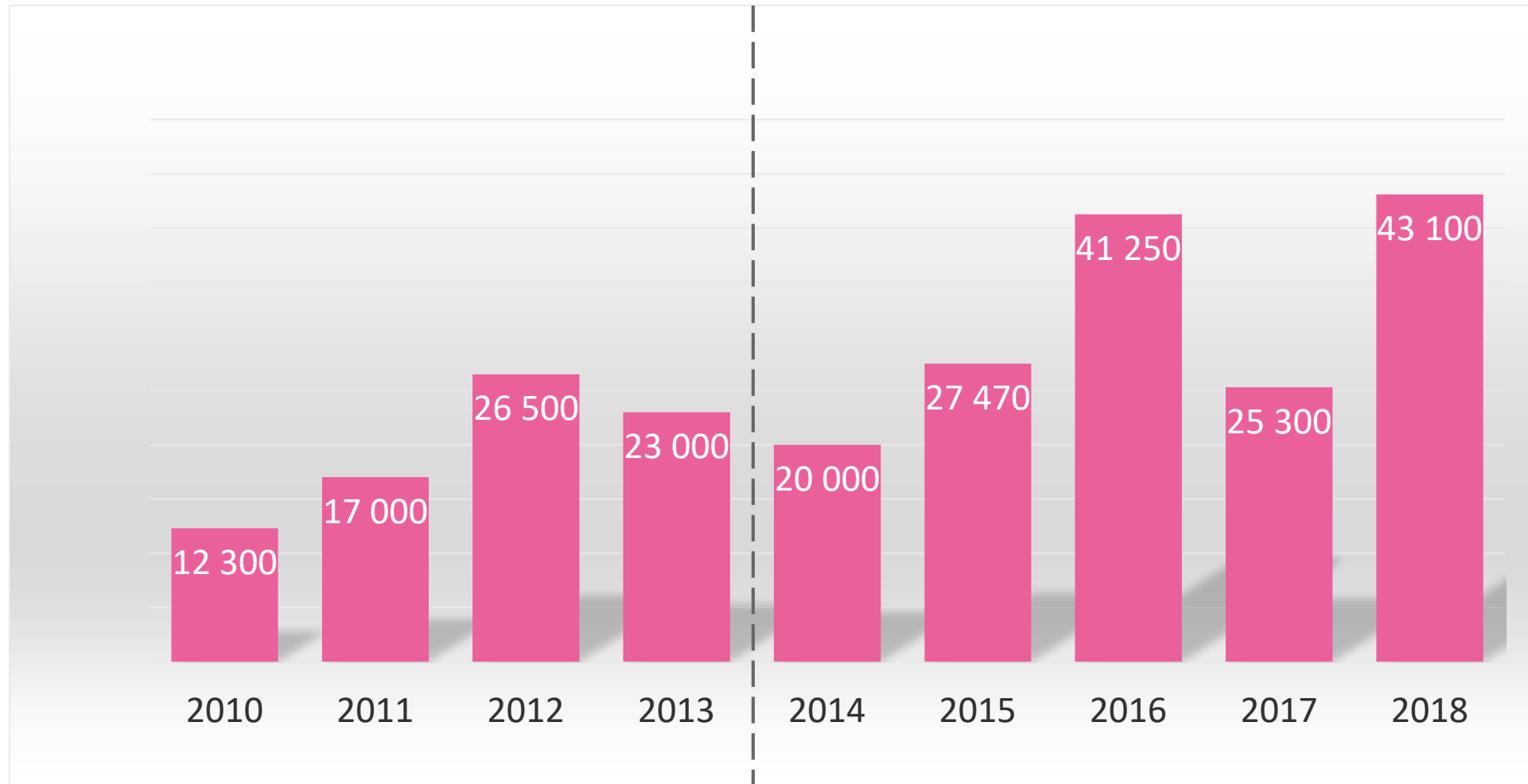

Osalla sinnittelijöistä
vaarantumassa
myös asuminen?

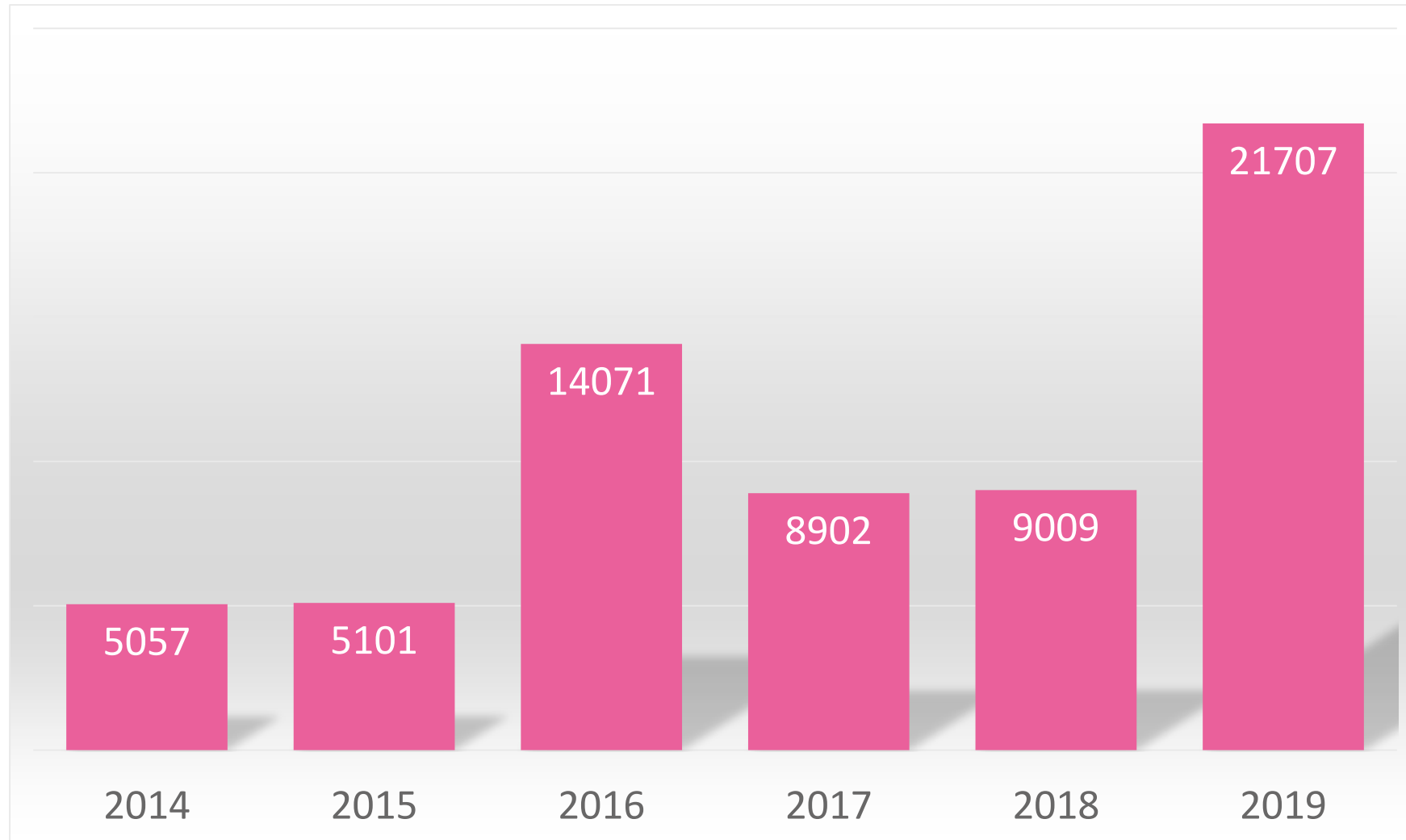
Yhteydenotot Takuusäätiön neuvontaan 2010-luvulla

Palveluaste vuosittain
10-20% välillä.

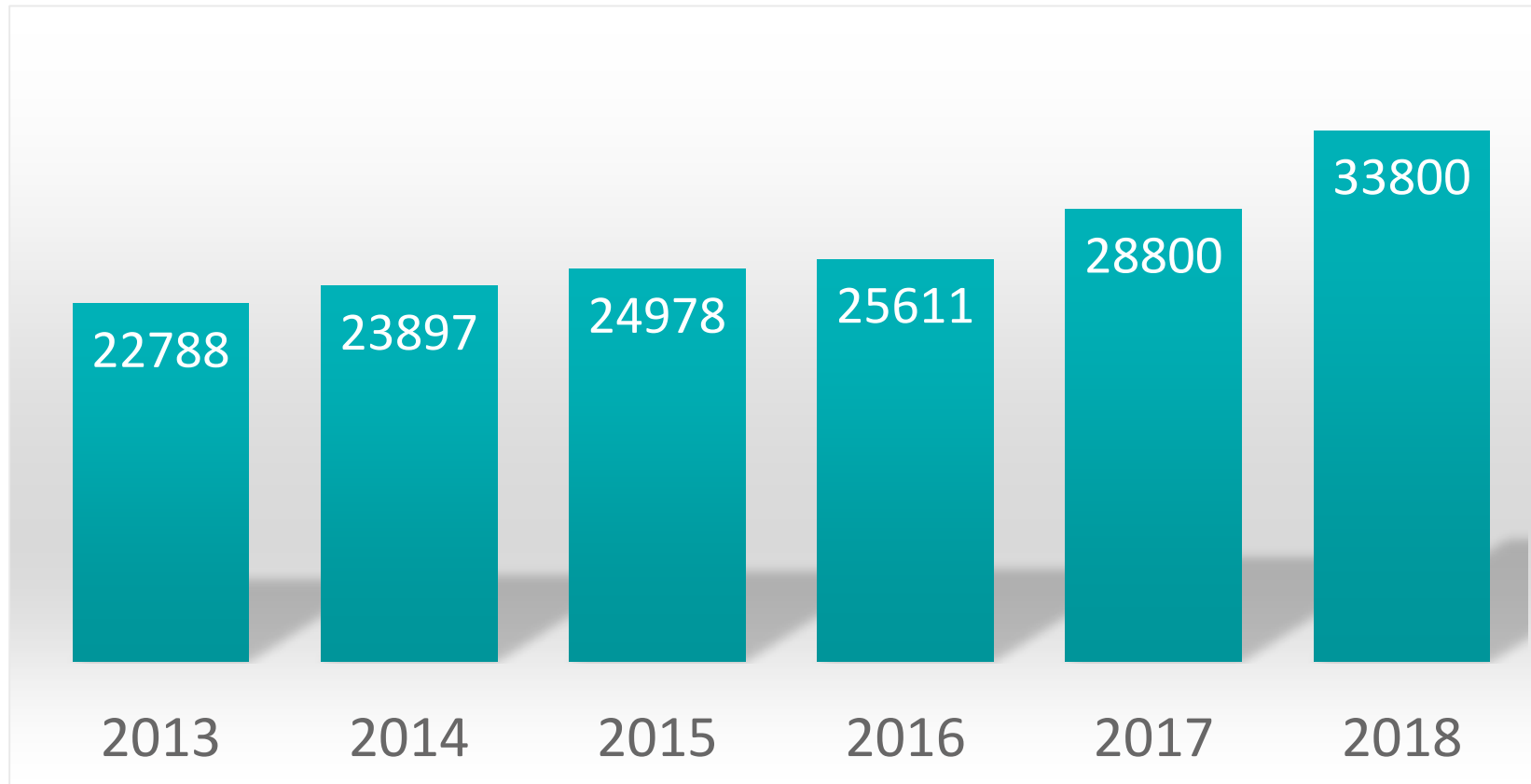

Velkalinjan rinnalle Chat v. 2014. Kontaktit/V.: 76 696 853 3125 7905

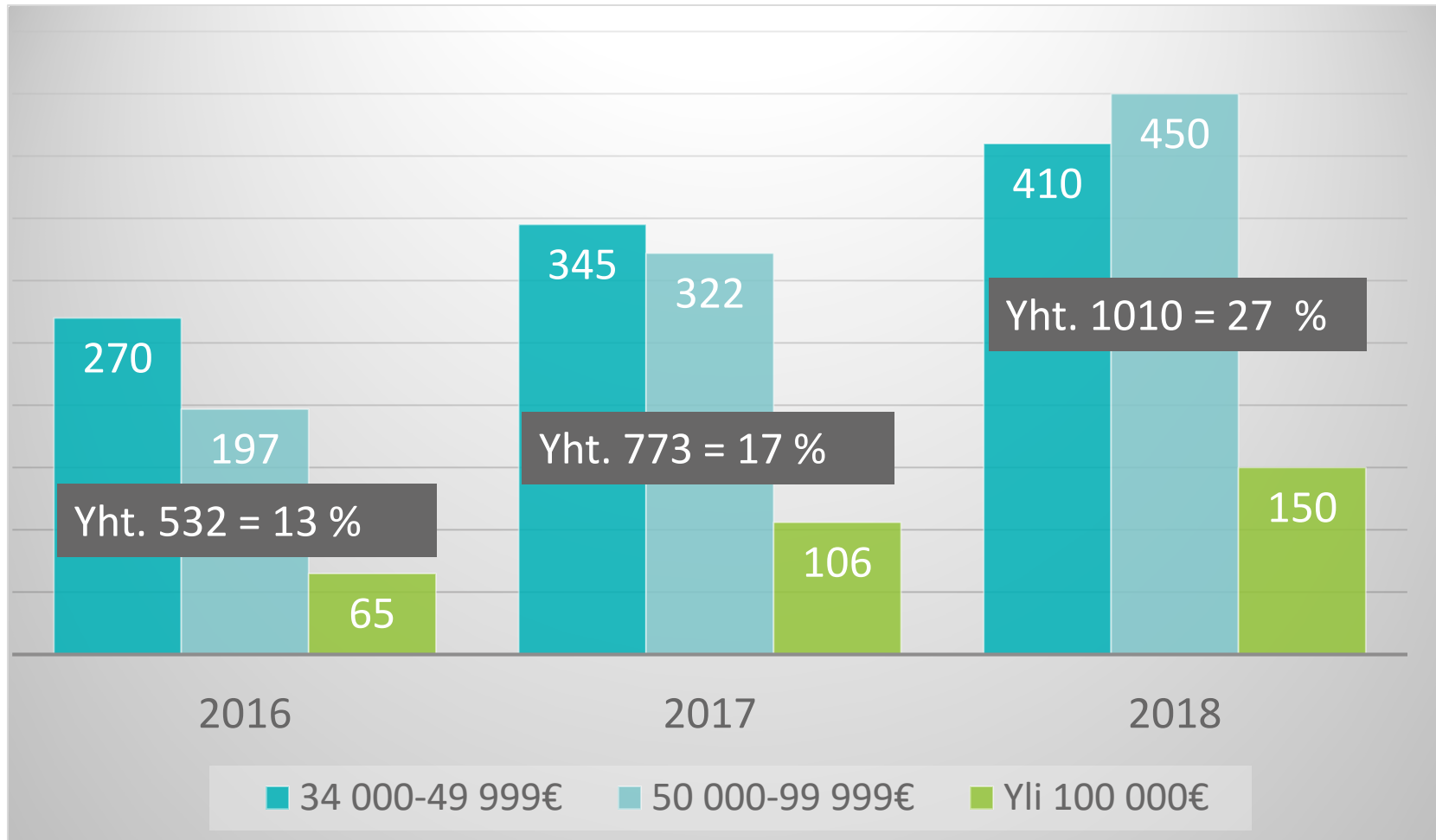
Yhteydenotot Takuusäätiön neuvontaan tammi-huhtikuussa 2014-2019

Velallisen keskimääräinen velkamäärä Velkalinjalla vuosina 2014-2019

Velkalinja: Asiakkaat joilla on vakuudetonta velkaa yli 34 000€

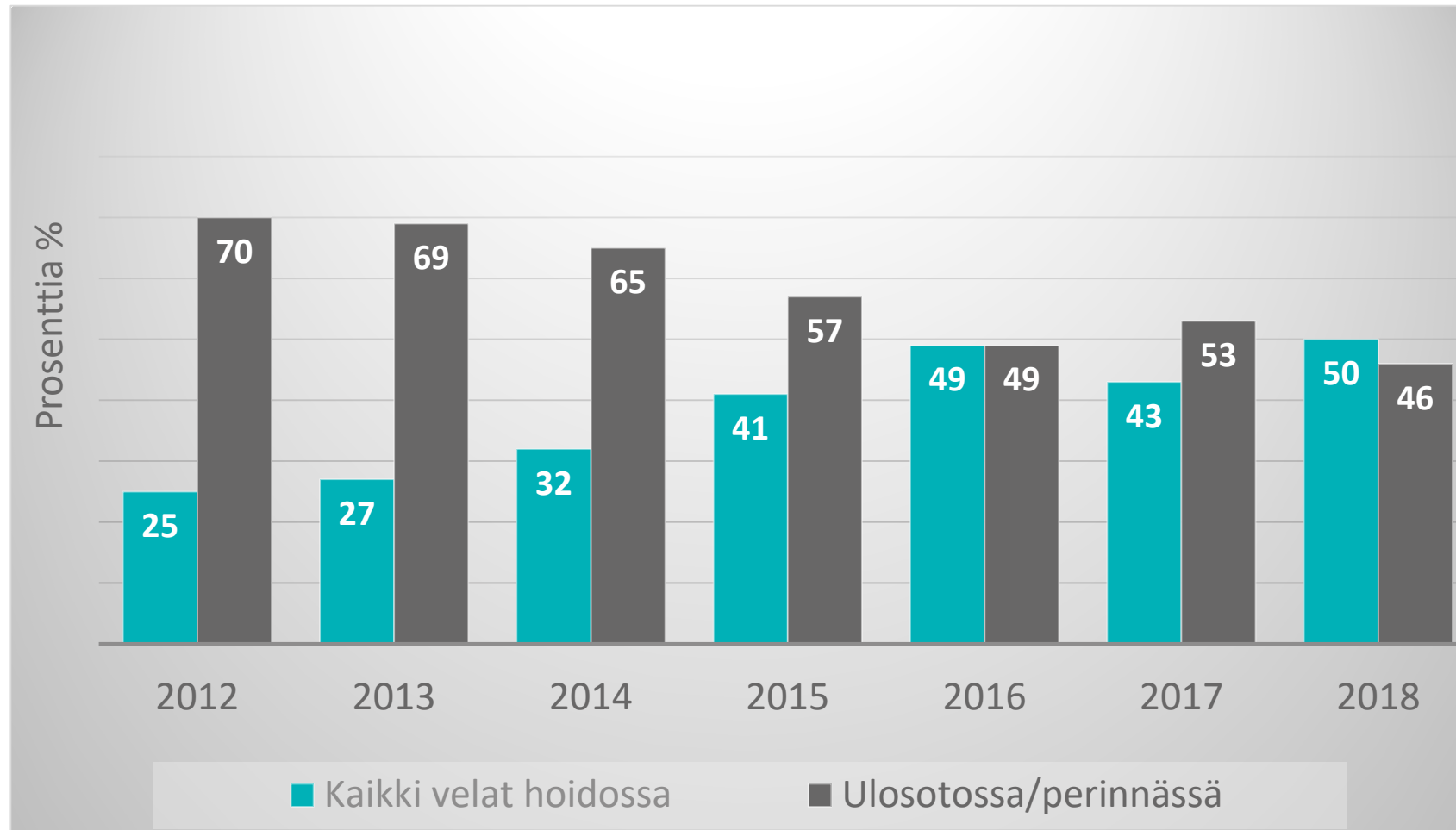
Neuvottuja vuositasolla:

V. 2016 neuvottuja 4012

V. 2017 neuvottuja 4545

V. 2018 neuvottuja 3796

Velkojen hoidon tilanne Velkalinjan asiakkailla (%)

Takuusäätiön takaama pankkilaina		Laina pikalainayhtiöltä
19 000 e	LAINA- MÄÄRÄ	19 000 e
397 e	KUUKAUSIERÄ	397 e
4 % sidottu Euriboriin, voi vaihdella vuosittain	KORKO	22,46 % todellinen vuosikorko
4,5 v	TAKAISIN- MAKSUAIKA	8 v
21 177 e	NÄIN PALJON MAKSAT LAINASTA YHTEENSÄ	38 573 e

 Korkojen ja
kulujen osuus
2 177 e

 Korkojen ja
kulujen osuus
19 573 e

KUMMALLA LAINALLA
YHDISTÄISIT VELKASI?

Edellytyksinä ainakin:

- Riittävä toimeentulo
- Kohtuulliset kustannukset
- Menot ovat suhteessa tuloihin
- Riskien hahmottaminen
- Halu ja motivaatio
- Ennakoiva ote
- Impulssien vastustaminen
- Arjen-/elämänhallinta
- Tieto, taito, osaaminen

Yhdenkin edellytyksen puuttuminen voi horjuttaa taloudenhallintaa.

Taloulosaaminen

Valmius tehdä tietoisia valintoja
monimutkaisessa
toimintaympäristössä.

Ahdistus

Häpeä

Väärät tiedot,
tiedon puute

Masentuneisuus

Itsesyytökset

Pelot ja uhkakuvat

Pärjättävä itse

Ylioptimismi

Katkeruus,
pettymys

Kiire, nyt heti

Yksin on vaikea nähdä metsää puilta:
Nopeita ratkaisuja vähäisin voimavaroin

Esimerkki

Laina-ajan ja kuukausierän vaikutus lainan kokonaiskustannuksiin

laina	4 000 €	4 000 €	4 000 €	4 000 €
korko-%	22,50 %	22,50 %	22,50 %	22,50 %
laina-aika, v	15	10	7	5
kk-erä + kulut 5 €/erä	83 €	89 €	100 €	117 €
kokonaiskus- tannus	14 894 €	10 685 €	8 395 €	6 997 €

Lähde: Luotonantajien yhteiskuntavastuu asiakkaista, Vuorinen Ella (2019)

Miten tukea velkakierteen katkaisua?

Tunnista tilanne ja ota se puheeksi
Kysy, kuuntele ja kannusta jaksamaan
Siedä ratkaisujen hitaus ja niiden puute
Tue asiakasta taloudenhallintaan
Ohjaa oikean tiedon äärelle ja velkapalveluihin

Takuusäätiön nettisivut

www.takuusaatio.fi

[SANASTO](#) | [YHTEYSTIEDOT](#) | [PALAUTE](#) | [EN](#) | [SE](#)

Velkalinja 0800 9 8009

Tietoa ja ratkaisuja

Itseapu

Hae apua

Palvelumme

Takuusäätiö

Raha- ja velkaongelmien ratkaisemiseen on erilaisia keinoja

Joskus tilanne voi korjaantua nopeastikin, mutta yleensä ongelmien ratkaiseminen vaatii aikaa ja työtä. Oman tilanteen selvittämiseen kannattaa hakea apua ammattilaiselta.

Takuusäätiön Velkalinja ja chat

- velallisille ja heidän läheisilleen

Kysy, puhu raha- ja velkahuolista

- kuuntelemme
- vastaamme kysymyksiin
- hahmotamme kokonaistilannetta
- pohdimme ratkaisuja
- ohjaamme avun piiriin

Oikeaa tietoa, turhat pelot pois

Ota yhteyttä – pienikin huoli riittää!

Maksutonta, valtakunnallista, anonyymiä

Velkalinja

puh. 0800 9 8009
arkisin kello 10-14

Kysy rahasta -chat

www.takuusaatio.fi
ma-to klo 12.30-15

Joka toinen torstai ryhmächat klo 13-15

velkojen järjestelystä ja
taloudenhallinnasta.
Seuraava 6.6. klo 13-15

Takuusäätiön Pienlaina

kertaluonteisiin menoihin

Vähintään

200 €

Korkeintaan

2000 €

Maksuohjelma max.

2 vuotta

Korko 4,25%

Vuonna 2019

Kiinteä korko koko maksu-
ohjelman ajan. Ei muita kuluja.
Muutokset maksutta joustavasti.

Tarkka tilannearvio
ennen lainapäätöstä.
Neuvontaa ja ohjausta
kaikille asiakkaille.

Maksuhäiriömerkintä ei estä
pienlainan saamista.

Pienlainalla voidaan maksaa yksittäisiä vuokra- ja laskurästejä tai muita velkoja, jos se auttaa hakijaa saamaan kokonaistilanteen hallintaan tai pysäyttämään alkavan velkakierteen.

Päätös on aina tapauskohtainen.

Takuusäätion pienlaina

Tarpeellisiin hankintoihin. Yleisimmät tarpeet:

Muuttokulut
Vuokravakuus

Kodin-
hankinnat

Lasku- ja
vuokrarästöt

Terveysten-
hoitomenot

Hakulomake ja hakuohjeet:

www.takuusaatio.fi

> Palvelumme > Takuusäätion pienlaina

Ota yhteyttä:

puh. 050 566 1930 tai 050 384 5962

@posti: pienlaina@takuusaatio.fi

Takuusäätiön takaus

Takuusäätiö takaa järjestelylainan, jolla yhdistetään kaikki vakuudettomat velat ja rästilaskut yhdeksi pankkilainaksi.

- 2 000-34 000 €, pariskunnille 45 000 €
- Kohtuullinen korko
- Lainan kuukausierää ei voi päättää itse
- Takaisinmaksuaika enintään 7 vuotta (+ 12kk muutosvara)
- Maksuhäiriömerkintä ei estä takauksen saamista
- Säätiön palvelu on maksutonta

<https://www.takuusaatio.fi/palvelumme/takuusaation-takaus>

Takuusäätiön takaus

Kuka voi saada takauksen?

- Suomessa asuva tai eläke- tai palkkatuloa Suomesta saava
- Elämäntilanne on vakiintunut
- Velkaantumisen syyt poistuneet
- Hakijalla on
 - riittävästi maksuvaraa
 - kykyä hoitaa velkoja velkaantumatta
 - maksukykyä koko laina-ajaksi
- Koko velkatilanne järjestellään
- Ei muita kohtuullisia järjestelykeinoja

Tyypillinen takauksensaaja

nainen

50 – 59 v

työssäkäyvä

asuu yksin
vuokralla

luottotiedot
vielä kunnossa

velkaantumisen taustalla
talouden hallitsemattomuus
ja parisuhde-ero

Haku auki
1.8.-30.9.2019
ara.fi/asta

vilja.kamppila@ara.fi
+358505678487

Avustusta voivat hakea

- Kunnat
- Yleishyödylliset vuokrataloyhtiöt
- Järjestöt
- Säätiöt

Hankeaikaa jäljellä vuoden 2020 loppuun asti

Kiitos!

asta

Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen

www.ara.fi/asta

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

 TAKUU
SÄÄTIÖ